

Α' ΕΚΔΟΣΗ: 1955

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Γ. ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΥ - Θ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
Δ. ΔΟΥΚΑ - Δ. ΔΕΛΗΠΕΤΡΟΥ
Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1955

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

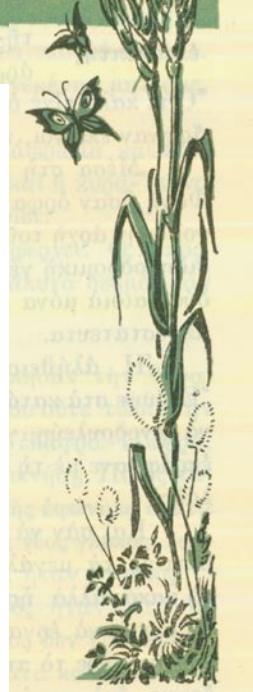

1. ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

Σὲ νοιώθω στῆς ζωῆς τὸ κάθε βῆμα,
στὴν ἀνδοστόλιστη τοῦ Ἀπρίλη γῆ,
μέσ' στ' ἀφρογάλανο τὸ κύμα,
μέσ' στὴ ροδολουσμένη αὐγή.

Σὲ νοιώθω στὶς νυχτερινές μου ὥρες,
ὅταν τῶν ἄστρον τὰ μυστήρια μελετῶ,
ὅταν μέσ' στὶς οὐράνιες τὶς χώρες
τὸ φωτεινό Σου θρόνο ἀναζητῶ.

Σὲ κάθ' ἐπίσημη στὸ σπίτι μας ἡμέρα
ἢ σὲ γιορτὲς ἢ σὲ χαρὲς
ἢ σὲ σκηνὲς τοῦ πένθους θλιβερέας,
Σὲ νοιώδομεν ἀνάμεσά μας σὰν πατέρα.

« Ἐμπρὸς στὸ ἄπειρο »

Ἀριστομένης Προβελέγγιος

2. Ο ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ ΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ

Ό ξανθός επισκέπτης

Η χρονιά του 1943, όπως όλες οι χρονιές, της μαύρης Κατοχής, ήταν φρικτή πείνα, αρώστεια και δυστυχία έμάστιζαν τον τόπο. Ό,τι καλό είχε ο τόπος, το έπαιρναν οι Γερμανοί και ό,τι άφηναν εκείνοι, το άρπαζαν οι Ιταλοί και οι Βούλγαροι.

Μέσα στη γενική αυτή δυστυχία ό Θεοδωράκης και ή Φανή ήσαν όρφανά από πατέρα: τον έσκότωσαν οι Γερμανοί στην άρχή του 1943, γιατί τον έπιασαν - έλεγαν - σε μιá σιδηροδρομική γέφυρα με χειροβομβίδες. Έτσι έμειναν τá δύο παιδιά μόνα στον κόσμο με τή μητέρα των, μόνα και άπροστάτευτα.

Η άλήθεια είναι ότι ή κυρα - Άννα δέν έλύγισε. Έκρυψε στα κατάβηθα της καρδιάς τον πόνο της και άρχισε νά ξενοδουλεύη, για νά ζήση τá παιδάκια της. Και πάλι δέν επρόφθανε με τή μεγάλη ακρίβεια, που έδερνε τότε τήν Ελλάδα.

Και σαν νά μη έφθαναν όλα αυτά, έπεσε και στο κρεβάτι με τά μεγάλα κρύα του Δεκεμβρίου. Έπέρασε βέβαια τó κακό, αλλά ήρθαν αί έορταί και άκόμη αδύνατη δέν ήμπόρεσε νά έργασθη. Γι' αυτό ή παραμονή της μεγάλης έορτής ηΐρε τó πτωχικό σπιτάκι - ένα δωμάτιο όλο - όλο - έρημο από πατέρα, άπροστάτευτο από μητέρα, άδειο άπ' ό,τι φέρνει τή χαρά

Τά δύο παιδιά - 10 χρόνων τó άγόρι, 8 ή κορούλα - έκαναν τήν προσευχούλα των και έκοιμήθηκαν νηστικά, γιατί τó λίγο ψωμάκι του δελτίου τó είχαν φάγει από τó άπόγευμα. Ποιός ξέρει τί άχνιστά ψωμιά νά έβλεπαν τά καημένα στον ύπνο των!

Τότε ή άμοιρη μητέρα έγονάτισε και παρεκάλεσε τον Θεό νά λυπηθη τά όρφανά.

Πώς ήρθε ή έφετεινή έορτή! Χωρίς τον άνδρα της, χωρίς ψωμάκι, χωρίς ζεστό φαγάκι για τά παιδιά της!... Δάκρυα έπλημμύρισαν τά

μάτια τῆς πονεμένης μητέρας πού ἐξέσπασαν σέ δρῆνο.

Ἄλλ' ὁ δρῆνος τῆς ἔφερε κάποιο ἐλάφρωμα καί ἔτσι ἀποκοιμήθηκε καί ἐκείνη. Ὡρες ἐπέρασαν καί ἡ κυρα - Ἄννα ἦταν βυδισμένη στὸν ὕπνο. Κάποτε ζύπνισε.

Θέλει νὰ σηκωθῆ, ἀλλὰ δὲν τὰ καταφέρνει. Ὁ κόπος, ἡ ἀδυναμία καί ὁ πόνος τὴν κρατοῦν μὲ ἄλυτα δεσμά, σὰν νὰ ἦταν ναρκωμένη.

Σὲ λίγη ὥρα πάλι ἐνόμισε ὅτι ἐκτύπησαν τὴν θύρα· ἦταν ὅμως τόσο μεγάλη ἡ ἀδυναμία της, πού οὔτε τώρα τὴν ἄφηνε νὰ σηκωθῆ. Κάποιοις ἐπέρασε μέσα ἐλαφρά - ἐλαφρά, σὰν νὰ ἐπατοῦσε στὰ νύχια, νὰ μὴν τοὺς ζυπνήσῃ. Ποιὸς τάχα νὰ ἦταν; Ἄνοιξε τὰ μάτια της νὰ ἰδῆ· τῆς ἐφάνηκε ὅτι τὰ ἄνοιξε. Καί εἶδε τότε ὅτι ὁ ξένος ἦταν ἕνας νέος γλυκός, ξανθός, μὲ μάτια γεμάτα συμπάθεια, λέτε καί ἦταν ἄγγελος.

Ἐκαμε νὰ φωνάξῃ, νὰ ἐρωτήσῃ ποιὸς ἦταν αὐτὸς μὲ τὴν οὐράνια εὐμορφιά, ἀλλ' ὁ θαρὺς ὕπνος δὲν τὴν ἄφηνε. Ὁ Ἐπισκέπτης ἐπροχώρησε δύο - τρία βήματα καί ἔβαλε ἕνα χάρτινο κιβώτιο, ἕνα μεγάλο κιβώτιο, ἐπάνω στὸ τραπέζι τοῦ σπιτιοῦ.

Ἄπλωσε ἔπειτα στὰ δύο παιδάκια τὰ ἀγγελικά του χέρια, πού εἶχαν στὶς παλάμες κάποια παλιά οὐλή. Τὰ ἐχάιδεψε καί ἕνα φῶς ζωηρό, ἀλλ' ἀπαλὸ καί γλυκὸ ἐχύθηκε γύρω καί ἐφώτισε σὰν γελαστός ἀνοιξιᾶτικος ἥλιος· τοὺς ἐχαμογέλασε καί ἕνα ἄρωμα ἀπὸ ρόδα ἐπλημμύρισε τὸ δωμάτιο.

- Ἄγγελέ μου! εἶπε· σὲ ἐγνώρισα!

Καί μὲ καρδιά πλημμυρισμένη λαχτᾶρα καί πόθο ἐπετάχθηκε νὰ πῆσῃ στὰ πόδια του, νὰ τ' ἀσπασθῆ, νὰ τὰ βρέξῃ μὲ τὰ δάκρυά της.

Ἄλλ' ὅταν εὐρέθηκε ὀρθή, ὁ γλυκός καί ξανθός Ἐπισκέπτης μὲ τὰ οὐράνια μάτια εἶχε γαθῆ. Τὸ ὄνειρο εἶχε σβῆσει.

Τὸ χάρτινο κιβώτιο

Ἐρριξε τότε μιὰ ματιὰ στὰ παιδιά της· ἡ ἀναπνοοῦλα των ἀκούοταν ἐλαφρά· ἐκοιμῶντο ἡσυχα - ἡσυχα σὰν σὲ θείο παράδεισο.

Ὅταν ὅμως τὸ βλέμμα της ἔπεσε στὸ τραπέζι, εἶδε ἐκεῖ ἐπάνω ἕνα κιβώτιο χάρτινο, σὰν ἐκείνο, πού ἄφησε ὁ θείος Ἐπισκέπτης. Μὲ ὅλη τὴν ἀδυναμία της ἔτρεξε καί τὸ ἐπῆρε στὰ χέρια· τῆς ἐφάνηκε πολὺ θαρὺ. Τὸ ἄνοιξε· ὦ! τὸ θαῦμα, χίλια δυὸ καλά.

- Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπε πάλι.

Καί ἄρχισε νὰ φωνάξῃ μὲ χαρὰ τὰ παιδάκια της:

- Θεοδωράκη, Φανή! Ξυπνήστε!, Σηκωθῆτε γρήγορα!

Καί τὰ ἔπιανε πότε ἀπὸ τὰ πόδια, πότε ἀπὸ τὰ χέρια νὰ ξυπνήσουν.

Τὰ δύο παιδιὰ ἐξύπνησαν τέλος ἀπὸ τὸν βαθὺ πρωϊνὸ ὕπνο καὶ καθισμένα στὸ κοשבάτι ἔτριβαν τὰ ματάκια των. Τρομαγμένα ἀπὸ τὸ πρωϊνὸ ἀγουροξύπνημα ἐρώτησαν με ἀπορία:

- Γιατί, μαννούλα, μᾶς ἐξύπνησες τόσο πρωΐ;
- Ἐλάτε, ἐλάτε γρήγορα νὰ ἰδῆτε· τοὺς ἀπάντησε, καὶ τοὺς ἔδειξε τὸ κιβώτιο.

Τί νὰ ἰδοῦν! Ἐπάνω ἦταν δύο ζευγαράκια ὑποδήματα ἀκριβῶς στὸ πόδι των ἓνα κοστούμι γιὰ ἀγόρι, ἓνα φορεματάκι ζεστὸ γιὰ κοριτσάκι, ἓνα φόρεμα μάλλινο σὲ πῆχεις γυναικειῶ, δύο τόπια πολυχρώμα, μία κούκλα καὶ ἓνας σιδηρόδρομος, σιδηρόδρομος σωστὸς μὲ μηχανή, σκευοφόρο καὶ βαγόνια. Τὰ παιδιὰ δὲν ἐχόρταιναν νὰ τὰ βλέπουν καὶ τὰ δάκτυλά των ἄρχισαν νὰ τὰ ψάχνουν.

Ἀπὸ κάτω ἦταν καὶ δεύτερος θησαυρὸς. Κουτιά, κουτιά χάρτινα καὶ τενεκεδένια. Ἄλλα εἶχαν κρέας, ἄλλα ψάρια, ἄλλα συμπυκνωμένο γάλα, ἄλλα νωπὸ βούτυρο, ἄλλα φυστίκια, γαλετάκια, ζάχαρι, σοκολάτα, τσάι, καραμέλλες, ἀφράτα μπισκότα· ὡς καὶ βώλοι ἦσαν μέσα, νὰ παίξουν παιδιὰ.

Τὰ ὄρφανὰ τὰ ἔχασαν· ποιὸς τάχα νὰ ἔστειλε τὰ πολύτιμα πράγματα! Καὶ ἐκπληκτα ἐρώτησαν:

- Ποιὸς τὰ ἔφερε αὐτά, μητέρα;
- Ὁ καλὸς Θεός! Τὸν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου!

Ὁ Θεοδωράκης ἀνυπόμονος ἐπῆρε τὸ κοστούμι καὶ ἄρχισε νὰ τὸ ἐρευνᾷ. Σὲ μία στέπη ἤρε ἓνα φάκελο.

- Μαννούλα, κοίταξε ἐδῶ, ἓνα γράμμα· εἶπε, καὶ τὸ ἔδωσε στὴ μητέρα του.

Τὸ ἀνοιξαν· εἶχε μέσα ἓνα χαρτονόμισμα τῶν 10 δολλαρίων καὶ ἓνα σημεῖωμα ἑλληνικὰ γραμμένο.

« Μία οἰκογένεια ἀπὸ τὸν Καναδᾶ στέλνει τὸ μικρὸ αὐτὸ δῶρο σὲ μία ἑλληνίδα μητέρα καὶ στὰ παιδάκια της ».

Τὴν ὥρα ἐκεῖνη - εἶχε βγῆ πιά ὁ ἥλιος - ἀνοίξε ἡ θύρα τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἐμπῆκε μέσα ἡ κυρία Χαρίκλεια, ἀδελφὴ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ γνωστὴ κυρία τοῦ φιλοπτώχου ταμείου τῆς ἐνορίας. Ἐγύριζε στὸ σπίτι της καὶ ἐπέρασε νὰ εἰπῆ στὴν κυρα - Ἄννα γιὰ τὸ δέμα, ποῦ εἶχε ἀφήσει περνωῶντας. Τὸ ἔστειλε ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ποῦ φροντίζει γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ὄλου τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε, γιὰ νὰ μὴν ταραξῆ τὴ προσευχὴ των.

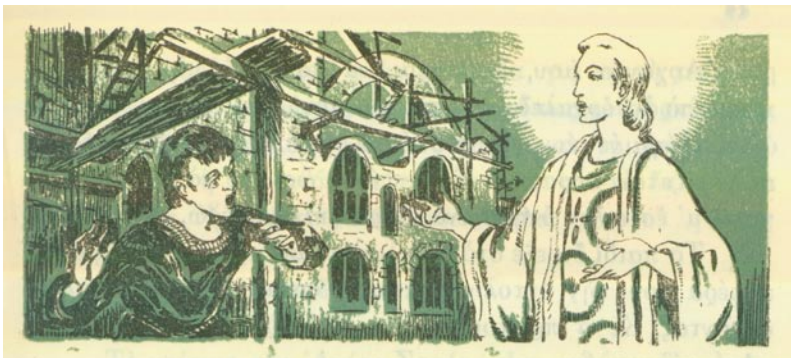

Γονατισμένοι, μητέρα και ὀρφανά, εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν, ποὺ φέρει στὸν κόσμον τὴν παρηγορία, τὴν ἀγάπη, τὴν καλωσύνη. Τὸν παρακαλοῦσαν ἀκόμη νὰ προστατεύῃ τὴν ἄγνωστη ἐκείνη οἰκογένεια μὲ τὴ γενναία τῆς καρδιά.

Θερμὰ δάκρυα, ποὺ ἔλαμπαν σὰν διαμάντια, κατέβαιναν ἀπὸ τὰ μάτια των!

N. A. Κοντόπουλος

3. ΤΟ ΚΤΙΣΙΜΟ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

(Βυζαντινές Παραδόσεις)

1. ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΦΡΟΥΡΕΙ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Όταν εκτίζετο ἡ Ἁγία Σοφία, ἓνα Σάββατο, τὸ μεσημέρι, ὁ αὐτοκράτωρ, Ἰουστινιανὸς ἐκάλεσε τὸν πρωτομάστορα, τοὺς τεχνίτες καὶ τοὺς ἐργάτες σὲ τραπέζι.

Ὁ πρωτομάστορας εἶχε ἓνα παιδί δεκατεσσάρων χρόνων, ποὺ τοῦ ἀνέθεσε νὰ φυλάῃ τὰ ἐργαλεῖά του ὅση ὥρα δ' ἀπουσίαζε.

Ἐκεῖ ποὺ ἐκάθητο τὸ παιδί κοντὰ στὰ ἐργαλεῖα, νὰ σου ξαφνικὰ καὶ τοῦ παρουσιάζεται ἓνας ἄρχοντας μὲ λαμπρὰ λευκὰ φορέματα καὶ μὲ πρόσωπο ποὺ ἀστράφτε σὰν ἥλιος. Ἐφαίνετο σὰν ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα κι ἐδειχνε πὼς ἦτο θυμωμένος.

- Γιατί οἱ τεχνίτες ἄφησαν τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ κι ἐπῆγαν νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν; ἐρώτησε τὸ παιδί ὁ ἄγνωστος ἄρχοντας.

- Ἄρχοντά μου, τώρα σὲ λίγο ἔρχονται.

- Πήγαινε καὶ φώναξέ τους νὰ ἔλθουν γρήγορα νὰ ἐργασθοῦν στὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ.

- Ἄρχοντα μου, φοβοῦμαι νὰ πάω, νὰ μὴ χαθῆ κανένα ἀπὸ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ πατέρα μου.

- Πήγαινε κι ἐγὼ σοῦ ὀρκίζομαι στὴν Ἁγία Σοφία, ποὺ κτίζεται

τώρα, ὅτι δὲ θὰ φύγω, ὡς ποὺ νὰ ἐπιστρέψῃς, γιατί μ' ἔστειλεν ὁ Θεὸς νὰ εἶμαι φύλακας ἐδῶ.

Τὸ παιδί ἔτρεξε στὸ βασιλικὸ τραπέζι, γιὰ νὰ εἰπῇ στὸν πατέρα του τὴν ἐντολή, ποὺ τοῦ ἔδωκεν ὁ ἄγνωστός του ἄρχοντας. Κι ὁ πρωτομάστορας ἀνέφερε τὸ γεγονός στὸν αὐτοκράτορα.

Παραξενεύθηκεν ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ διέταξεν ἕνα ἀξιωματικὸ νὰ πάη νὰ ἰδῇ τί συμβαίνει.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐπῆγεν ἀμέσως ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν τὰ ἐργαλεῖα τοῦ πρωτομάστορα, ἀλλὰ κανένα δὲν εὗρῃκε νὰ τὰ φυλάη. Κι ἐγύρισε καὶ τὸ ἀνέφερε στὸν αὐτοκράτορα.

Ἐκάλεσε τότε ὁ αὐτοκράτωρ ὅλους τοὺς ἄρχοντες τοῦ παλατιοῦ καὶ τοὺς ἔδειξεν ἕνα - ἕνα στὸ παιδί νὰ τοῦ εἰπῇ ποῖος ἦταν ἐκεῖνος ποὺ τὸ ἔστειλε.

- Κανένας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντές σου δὲν ἦτο, βασιλιᾶ μου, εἶπε τὸ παιδί. Ἐκεῖνος ἦτο μὲ λαμπρὰ λευκὰ φορέματα καὶ μὲ τόσο ὠραῖο καὶ φωτεινὸ πρόσωπο, ποὺ δὲν ἔχω ἰδεῖ ἄλλον ὅμοιό του.

Ἐκατάλαβε πιά ὁ Ἰουστινιανὸς τί συμβαίνει καὶ συγκινημένος εἶπε μὲ εὐλάβεια:

- Ἀλήθεια, Ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθηκε στὸ παιδί καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἐντολή. Σὲ εὐχαριστῶ, Παντοδύναμε, ποὺ μοῦ ἐφάνέρωσες τὴν ἀγάπη Σου καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἐκκλησίας. Σὲ εὐχαριστῶ ἀκόμη, ποὺ μοῦ ἔστειλες τὸν Ἄγγελό Σου φύλακα τῆς ἐκκλησίας στοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων.

Στὸ παιδί ἔδωσε διαταγὴ νὰ μὴ γυρίσῃ κοντὰ στὸ κτίσιμο. Κι ἐκάλεσε τὸν Πατριάρχη, τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς ἄρχοντες νὰ τοὺς συμβουλευθῇ. Ὅλοι συνεφώνησαν νὰ μὴν πάη ἄλλη φορὰ τὸ παιδί στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ τὸ περιμένῃ ὁ Ἄγγελος καὶ νὰ μὲνῃ φύλακὰς τῆς, ὅπως τοῦ ὠρκίσθηκε. Κι ἀφοῦ ἔδωσε πολλὰ δῶρα στὸ παιδί καὶ τὸ ἔκαμε πολὺ πλούσιο, μὲ τὴ συγκατάθεσι τοῦ πατέρα του τὸ ἔστειλε νὰ περάσῃ ὅλη τὴ ζωὴ του στὰ Δωδεκάνησα.

2. ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΧΡΥΣΑΦΙ

Τὸ κτίσιμο τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶχε φθάσει ὡς τὸ σημεῖο, ποὺ θὰ ἐγύριζαν τὸ μεγάλο τροῦλλο. Τὸ βασιλικὸ ταμεῖο ὅμως εἶχε πιά ἀδειάσει ἀπὸ τοὺς θησαυρούς του. Κι ὁ Ἰουστινιανός, πολὺ στενοχωρημένος, ἐστέκετο ἐπάνω σὲ μία σκαλωσιά καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ ἐξοικονομήσῃ καὶ ἄλλα πολλὰ χρήματα, ποὺ ἐχρειάζετο ἡ ἐκκλησία, γιὰ νὰ τελειώσῃ.

Ἐκεῖ τοῦ παρουσιάστηκε ἕξαφνα ἓνας λευκοφορεμένος καὶ μὲ φωτεινὸ πρόσωπο ἄρχοντας καὶ τὸν ἐρώτησε:

- Γιατί εἶσαι λυπημένος, Δέσποτά μου;

- Μοῦ ἔχουν τελειώσει τὰ χρήματα καὶ δὲν ἔχω νὰ πληρώσω τοὺς μαστόρους σήμερα, πού εἶναι Σάββατο, ἀπήντησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

Καὶ παρατηροῦσε μὲ ἀπορία τὸν ἄρχοντα, γιατί πρώτη φορά τὸν ἔβλεπε.

- Μὴ λυπᾶσαι γι' αὐτό, Δέσποτα. Αὐριο τὸ πρωὶ στείλέ μου μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες μὲ πενήντα ὑπηρέτες κι εἴκοσι μουλάρια, γιὰ νὰ σὲ δανείσω ὅσο χρυσάφι χρειάζεσαι. Ἐγὼ δὲ τοὺς περιμένω στὴ Χρυσὴ Πόρτα.

Τόση ἦταν ἡ χαρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ γιὰ τὴν ἀνέλπιστη προσφορά τοῦ ἄρχοντα, πὺ τὰ ἔχασε κι οὔτε τ' ὄνομά του ἐρώτησε νὰ μάθῃ οὔτε τὸν τόπο του.

Κι ἐκεῖνος ξαφνικὰ ἔξαφανίστηκε ὅπως εἶχε ξαφνικὰ παρουσιασθῆ.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωὶ τέσσαρες ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἄρχοντες, μὲ πενήντα ὑπηρέτες καὶ εἴκοσι μουλάρια ἔφθασαν στὴ Χρυσὴ Πόρτα, ὅπου τοὺς ἐπερίμενε λευκοφορεμένος καὶ καθάλα σὲ κόκκινο ἄλογο ὁ ἄγνωστος ἄρχοντας. Κι ἀπ' ἐκεῖ τοὺς ὠδήγησε σ' ἓνα τόπο, ὅπου ἀντίκρυσαν καταμαγεμμένοι ἓνα τόσο ὠραῖο καὶ πλούσιο παλάτι, πὺ ποτέ τους δὲν εἶχαν ξαναἰδεῖ. Κι ὅταν τοὺς ὠδήγησε στὸ ἐσωτερικὸ καὶ μ' ἓνα χρυσὸ κλειδὶ ἄνοιξε τὸ θησαυροφυλάκιό του, ἔμειναν ἄφωνοι. Ἦτο ἓνα μεγάλο δωμάτιο γεμάτο χρυσᾶ νομίσματα.

Τοὺς ἐγέμισε λοιπὸν σαράντα σακκίδια χρυσάφι καὶ τοὺς ἔστειλε πίσω στὸν Ἰουστινιανὸ δίνοντάς τους τὴν ἐξῆς παραγγελία: « Νὰ εἰπῆτε στὸν αὐτοκράτορα νὰ κτίσῃ τὴν Ἁγία Σοφία τοῦ Θεοῦ ».

Ὅταν ὁ Ἰουστινιανὸς εἶδε τὸν ἀμύθητο πλοῦτο, ἐθαύμασε κι ἐρώτησε τοὺς ἄρχοντες σὲ ποῖο τόπο ἐπῆγαν κι ἂν ἔμαθαν ποῖος ἦταν ἐκεῖνος ὁ ἄρχοντας. Οἱ ἄρχοντες τοῦ εἶπαν τὸν τόπο, δὲν ἤξεραν ὅμως τὸ ὄνομα τοῦ δανειστή.

« Ἀσφαλῶς δὲ ἔλθῃ νὰ μοῦ ζητήσῃ κάποιον μεγάλο ἀξίωμα γι' ἀνταμοιβή », ἐσκέφθηκεν ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἀλλ' ὁ ἄγνωστος ἄρχοντας δὲν παρουσιάσθηκε πιά. Καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς ἔστειλε τοὺς ἴδιους, πὺ ἔφεραν τὸ χρυσάφι, νὰ φέρουν καὶ τὸν ἄρχοντα. Μὰ οὔτε παλάτι οὔτε σπίτι οὔτε δρόμο πατημένο εὗρηκαν στὸν ἴδιο τόπο.

Ἐνοιωσε πιά τὴν ἀλήθεια ὁ αὐτοκράτωρ καὶ εὐχαρίστησε μὲ μεγάλη εὐλάβια τὸ Θεό: « Τώρα ἐγνώρισα ὅτι ἔστειλες, Θεέ μου, τὸν Ἄγγελό

Σου και μου ἔφερε τὴ μεγάλη δωρεά Σου, γιὰ νὰ κτίσω τὴν ἐκκλησία Σου. Εὐλογημένο νὰ εἶναι τὸ Ἅγιον Ὄνομά Σου ».

Γεώργιος Ν. Καλαματιανός

4. Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ

Σ' ένα μακρινό εξωτικό νησί, ανάμεσα στα πράσινα βουνά του και στα όμορφα λιβάδια του, γεννήθηκε μία φορά ένα παιδί.

Το παιδί αυτό γεννήθηκε κι έφερε μαζί του μια μαγική δύναμη, που σέ λίγο θα το έκαμε ξακουστό σ' όλο τον κόσμο.

Άπο πολύ μικρό ακόμη, αντί να τρέχει και να παίζει όπως τ' άλλα παιδιά της ηλικίας του, έπαιρνε τη λύρα του και τραβούσε για το δάσος. Έκει, κάτω από τα πυκνόφυλλα δένδρα, άρχιζε να τραγουδή τα πιο γλυκά τραγούδια. Τότε τα πουλιά σώπαιναν γοητευμένα, για ν' ακούσουν το μικρό τραγουδιστή. Τ' άγρια ζώα μαζεύονταν γύρω του και τον κοιτάζαν με τα φλογισμένα μάτια τους, σαν μαγνητισμένα.

Στα δάση της πατρίδος του τραγούδησε για πρώτη φορά κι έννοιωσε τη μεγάλη δύναμή του, που τον έκαμε ανώτερο από όλους τους ανθρώπους.

Όταν όμως ανδρώθηκε και βέλησε ν' απλώσει τα πτερά του, βρέθηκε μικρή και στενή η πατρική γη. Αισθάνθηκε τότε την ανάγκη να φύγει, να ταξιδέψει, να δει καινούριους τόπους. Άφησε το νησί του κι έφυγε μακριά.

Όπου σταματούσε στα ταξίδια του, όπου κι αν έπιανε τη λύρα του, όπου κι αν έλεγε τα τραγούδια του, οι άνθρωποι άφηναν τη δουλειά τους και μαζεύονταν γύρω του. Τον λάτρευαν σαν Θεό. Παντού εύρισκε φιλοξενία. Όλοι τον αγαπούσαν. Λένε μάλιστα πως οι άγριοι λύκοι των βουνών τον ακολουθούσαν πιστά, ήμερωμένοι από την τέχνη του.

Ένας βασιλιάς τον αγάπησε τόσο πολύ, που του χάρισε το παλάτι του. Όταν επέστρεψε ο τραγουδιστής από τις περιοδείες του, εκεί κατέληγες και έμενε κοντά στον φίλο του, ως την ώρα που τον κυριεύε πάλι η επιθυμία του ταξιδιού και έφευγε με τη λύρα του στο χέρι και με τη φωτιά για την έμπνευσι στα μάτια.

Μια μέρα έμαθε ότι κάπου μακριά θα γινόταν μεγάλος μουσικός διαγωνισμός. Έφυγε, άμέσως και έφθασε στον μακρινό αυτό τόπο. Από όλα τα μέρη του κόσμου είχαν μαζευτεί εκεί ποιηται και μουσικοί, φημισμένοι και άγνωστοι, νέοι και γέροι, άλλοι με λύρες, άλλοι με φλογέρες, όλοι καλοί τεχνίται. Ο μουσικός μας όμως τους νίκησε όλους. Με το τραγούδι του μάγεψε όσους τον άκουσαν, ακόμα και τους πιο φανατισμένους αντιπάλους του. Τους τραγούδησε για την ανοιξι, για

ἡρωϊσμό κι ἐνθουσιασμό· τοὺς ἔκαμε γιὰ μιὰ στιγμή νὰ νοιώσουν ὅλα τὰ ὄνειρα, ἔλη τὴ νοσταλγία τῆς καρδιάς του, τοὺς ἔρριξε στὰ γόνατα ἐμπρός του, δούλους καὶ δαμασμένους ἀπ' τὴν ἀνώτερη ψυχὴ του.

Καὶ τοῦ ἔδωσαν τὸ χρυσὸ στεφάνι τῆς νίκης. Καὶ τοῦ χάρισαν πλούτη. Καὶ σὰν θέλησε νὰ φύγη, τοῦ ἀρμάτωσαν καράβι δικό του, καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τοῦ εὐχήθηκαν εὐτυχία καὶ δόξα καὶ χαρὰ.

Συγκινημένος στεκόταν ὁ μουσικὸς στὴν ὑψηλὴ πρύμνη. Ἐβλεπε τὴν κιτρινόχρυση γῆ νὰ χάνεται στὸν ὀρίζοντα. Καὶ ὅταν δὲν φαινόταν πιά τίποτε, μόνο ἡ θάλασσα, ποὺ ἀστράφτε, στὸν ἥλιο, στέναζε καὶ γύρισε νὰ κατέβῃ ἀπὸ τὴν πρύμνη.

Ἐμπρός του ὅμως εἶδε τοὺς ναύτας ὅλους μαζεμένους, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, ποὺ τὸν κοίταζαν μὲ μάτια σκληρὰ, γεμάτα ἔχθρα.

- Τί θέλετε; ἐρώτησε.

- Πολλὰ πράγματα θέλομε ἐμεῖς, φώναζε ἓνας. Καὶ πρῶτα πρῶτα θέλομε νὰ σὲ ρίξωμε στὴ θάλασσα.

- Τί σὰς ἔκανα, ἐρώτησε λυπημένα ὁ τραγουδιστής. Ἄν ζητᾶτε χρήματα, νά, ἐκεῖ στὰ πόδια σας εἶναι τὰ δῶρα, ποὺ μοῦ χάρισαν οἱ πατριῶται σας. Ἐκεῖ ὑπάρχουν στολίδια, χρυσάφια καὶ πλοῦσια ρούχα. Μπορεῖτε νὰ τὰ πάρετε. Τί τὰ θέλω ἐγώ; Τὴ ζωὴ μου ὅμως, ἂν μοῦ τὴν πάρετε, τί ὄφελος θὰ εἶναι γιὰ σᾶς;

- Πὲς καλύτερα, τί θὰ μᾶς ὠφελήσῃ, ἂν σοῦ τὴν ἀφήσωμε, ἐφώναζε ἄγρια ἓνας ἄλλος. Ζωντανὸς μπορεῖς νὰ μᾶς μαρτυρήσῃς στὸ πρῶτο λιμάνι, ποὺ θ' ἀράξωμε, καὶ νὰ μᾶς στείλῃς στὴν κρεμάλα. Πεδαμμένος ὅμως, στὰ βάρη τῆς θάλασσας τί κακὸ μπορεῖς νὰ κάμῃς;

- Βέβαια, φώναξαν οἱ ἄλλοι. Ἄν τὸν φᾶνε τὰ ψάρια, ἂν τὸν πνίξουν τὰ κύματα, ἂν τὸν θάψουν τὰ φύκια, ποιὸς θὰ τὸ μάθῃ ποτέ; Πῆδα μονάρχου σου, μαγεμένε τραγουδιστή, μὴ σὲ ρίξωμε μὲ τὰ χέρια μας στὸ νερό!

Ὁ μουσικὸς τοὺς κοίταζε μαζεμένους ἐμπρός του, ποὺ ἐφώναζαν καὶ ἐφοβέριζαν, ἐνωμένοι ὅλοι στὸν φθόνον τους γιὰ ἐκεῖνον, ποὺ τὸν αἰσθάνοντο ἀνώτερό τους, καὶ τὸν ἔπιασε ἀηδία.

- Μὴ μ' ἐγγίξτε, ἐφώναζε. Μόνος μου θὰ πεθάνω, μὰ πρῶτα θὰ πῶ τὸ τελευταῖο μου τραγούδι!...

Τοὺς ἐγύρισε τὴν πλάτη, ἀνέβηκε στὸ ψηλότερο σκαλί κι ἐκεῖ στάθηκε ὄρδιος. Φοροῦσε τὸ χρυσὸ στεφάνι στὸ κεφάλι του καὶ στὸ χέρι του κρατοῦσε τὴ λύρα του. Ἦταν ὁμορφος σὰν θεός.

Ἐμπρός του ἀπλωνόταν ἡ θάλασσα ἡσυχη, ἀπέραντη, μὲ ὁμορφία αἰώνια. Τότε ἐξέγασε τὴν ἀνθρώπινη ψευτιά κι ἡ πίκρα ἔφυγε ἀπὸ τὴν καρδιά του. Ἐνα μόνον ἤξερε: ὅτι θὰ πέθαινε, ὅτι θὰ χανόταν, ὅτι ἦταν ἡ

τελευταία φορά που έβλεπε τη φύσι.

Γι' αυτό και το τραγούδι του ήταν το τελειότερο, που είπε ποτέ. Μόνος με τη φύσι, που αγάπησε και τραγούδησε, έλεγε για τελευταία φορά τον πόνο του. Τραγουδούσε και, ή φωνή του ήταν τότε σιγανή και χαδιάρικη, τότε δυνατή, σαν ένας ύμνος στην αγάπη του για τη ζωή. Ο αέρας εγέμισε μελωδία. Από όλα τα μέρη αντηχούσε το τραγούδι του. Τα ξύλα του καραβιού άρχισαν να τρέμουν και η θάλασσα να ταράζεται. Τότε μ' ένα μεγάλο πήδημα ρίχτηκε στη θάλασσα, στον θάνατο, με τα μάτια ορθάνοικτα και το τραγούδι στα χείλη. Τα κύματα έκλεισαν επάνω του...

Μά το τραγούδι του αντηχούσε ακόμη στον αέρα... Άμετρητες φωνές το είχαν πάρει και το εξακολουθούσαν θρηγνώντας τον χαμό του. Οί ναύτες τρομαγμένοι ρίχτηκαν στα κουπιά και βιαστικά έφυγαν από το στοιχειωμένο εκείνο μέρος.

Ο τραγουδιστής όμως δεν πνίγηκε. Μια στιγμή είδε το βαθυγάλανο νερό ολόγυρά του. Είδε κοντά από το κεφάλι του φούσκες πράσινες να φεύγουν, σαν να εβιάζοντο να έβγουν στον αέρα.

Μία σκέψις τότε πέρασε από το νου του: Άχ! να μπορούσε κι εκείνος μια φορά ακόμη να δει τον ήλιο, τον ουρανό.

Μ' όλη την δύναμι του κλώτσησε το νερό. Έξαφνα αισθάνθηκε κάποιον σώμα, που τον έσπρωγε και τον ανέβαζε στην επιφάνεια.

Ζαλισμένος κοίταξε γύρό του. Η θάλασσα είχε γεμίσει από δελφίνια και ο ίδιος καθότανε σε μια μαύρη και γυαλιστερή πλάτη ενός δελφινιού. Τα ψάρια τον είχαν σώσει. Και τώρα, τον πήγαιναν όσο γρήγορα μπορούσαν στο νησί. Αφού με το τραγούδι του συγκινούσε και τα άψυχα, περίεργα, βέβαια, δεν ήταν να συγκινηθούν και τα δελφίνια.

Πολλά χρόνια έζησε ακόμη ο μεγάλος μουσικός. Και όταν ήλθεν η ώρα του να πεθάνη, οι θεοί τον έβαλαν εκείνον και την λύρα του ανάμεσα στα άστρα του ουρανού, όπου λαμποκοπά και σήμερα ακόμα.

Αλ. Δέλτα

5. Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

Όταν ο Πάρις έκλεψε την Έλένη από το φιλόξενο παλάτι του Μενελάου, όλη η Ελλάδα αναταράχθηκε. Όλοι οι Έλληνες τὸ ἐπῆραν γιὰ δική τους προσβολή και ἀπεφάσισαν νὰ ἐκδικηθοῦν. Ἐσύναξαν τὸ στρατὸ τους και μὲ τὰ καράβια τους ἐπῆγαν στὴν Αὐλίδα και ἐπερίμεναν τὸν καιρὸ, γιὰ νὰ περάσουν στὴν Ἀσία.

Ἄδικα ὅμως ἐπερίμεναν. Οἱ ἄνεμοι ἦσαν κλεισμένοι στις σπηλιές τους ἀπὸ τὸν Αἴολο. Οὔτε φύλλο ἐσάλεινε οὔτε πούπουλο. Ὁ στρατὸς ἄρχισε νὰ στενοχωρῆται, νὰ μουρμουρίζη και ν' ἀρρωσταίνει, γιὰτι ἐδυμῶταν τὴν πατρίδα και τοὺς δικούς του. Οἱ βασιλεῖς ἐρώτησαν τὸ γερο - Κάλχα, τὸ μάντι, πὸ ἤξερε ὄχι μονάχα τὰ τωρινά, μὰ και τὰ περασμένα και τὰ μελλούμενα. Κι ὁ μάντις ἀπάντησε ἀφοβα:

- Δὲ θ' ἀρμενίσῃ πανί, ἂν πρῶτα ὁ Ἀγαμέμνων δὲ θυσιάσῃ τὴν πρωτότοκη κόρη του στὴν Ἄρτεμι. Ἡ θεὰ τὸ ζητεῖ, εἶναι θυμωμένη, γιὰτι ὁ βασιλιάς τῆς ἐσχότωσε στὸ κυνήγι τὸ ἱερό της ἐλάφι.

Καθὼς τὸ ἄκουσε ὁ Ἀγαμέμνων, ἐφώναξε:

- Ἐγὼ νὰ θυσιάσω τὴν κόρη μου; Ποτέ!

Κι ἀμέσως ἐπρόσταξε τὸν κάθε βασιλιά νὰ πάρῃ τοὺς δικούς του και νὰ γυρίσῃ στὸν τόπο του. Ἐβούλιζε τὸ στρατόπεδο ἀπὸ φωνές, θυμους και φόβερίσματα.

Ὁ Μενέλαος τρέχει και πέφτει στὰ πόδια του.

- Τί λές, ἀδελφέ μου; τοῦ λέει, ἐσυλλογίσθηρες καλά;

Ὁ στρατὸς ἐδυμῶσε πολὺ... Στείλε νὰ φέρῃς τὴν κόρη σου, και ὥσπου νὰ ῥθῃ, θὰ βροῦμε τρόπο νὰ τὴ γλυτώσωμε.

Ὁ Ἀγαμέμνων, θέλοντας και μὴ, ἔγραψε στὴ γυναίκα του νὰ στείλῃ τὴν Ἴφιγένεια. Ἐπειδὴ ὅμως ἤξερε πὼς, ἂν μάθαινε ἡ Κλυταμῆστρα τὴν ἀλήθεια, δὲ θὰ τὴν ἐστελνε, τῆς ἔγραψε πὼς θὰ τὴν παντρέψῃ μὲ τὸν Ἀχιλλέα.

Δὲν ἐπέρασαν πολλὲς ἡμέρες και νὰ σου φθάνει στὸ στρατόπεδο ἡ

Ίφιγένεια με τὴ μάνα της καὶ τὸ μικρὸ ἀδελφὸ της, τὸν Ὀρέστη. Καθὼς τοὺς εἶδε ὁ Ἄγαμέμνων, ἀπελπίσθηκε. Ὁ στρατὸς ὅμως, ὅταν ἔμαθε τὸν ἐρχομὸ της, ἐτριγύρισε στὴ σκηνὴ τοῦ βασιλιᾶ καὶ βλέποντας τέτοια κάλλη ἐθαύμαζε κι ἐφώναζε:

- Τέτοια θυσία πρέπει στὴ θεὰ τοῦ κυνηγιοῦ!

Οἱ γυναῖκες, καθὼς ἄκουσαν ἔτσι, ἐταράχθηκαν. Ἡ Κλυταιμῆστρα ἐπαραπονιόταν στὸν ἄνδρα της, πὼς τὴν ἐγέλασε κι ἔφερε τὴν κόρη της στὸ στρατόπεδο· ἡ Ίφιγένεια ἀγκάλιαζε τὰ γόνατά του καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ μὴ τῆς κόψει τὴ ζωὴ ἐπάνω στὸν ἀνδρὸ της.

- Εἶναι γλυκειά, πατερούλη, ἡ ζωὴ, ἔλεγε κλαίοντας.

Ὁ Ἄγαμέμνων ἔστεκε μπροστά τους κρύος κι ἀσυγκίνητος σὰ μάρμαρο. Δὲν ἦταν πατέρας ἐκείνη τὴ στιγμή· ἦταν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ, ποῦ ἐπῆγαινε νὰ πολεμήσῃ γιὰ τὴν τιμὴ τῆς Ἑλλάδος.

- Ἐχεις δίκιο, παιδί μου, εἶπε ἀργά, μεγάλο δίκιο ἔχεις· μὰ τί νὰ κάμω; Ἔτσι προστάζουν οἱ θεοί.

Κι ἐβγήκε ἀπὸ τὴ σκηνὴ με βῆμα ἀργὸ κι ἐπίσημο, με χεῖλη σφικτοκλεισμένα καὶ πρόσωπο ἀκίνητο, λὲς κι ἐφοροῦσε προσωπίδα. Ἡ Ίφιγένεια ἐγύρισε τότε τ' ἀπελπισμένα μάτια της στὸ Μενέλαο.

- Ἔτσι λοιπόν, θειέ μου, εἶπε με παράπονο· ἐγὼ θὰ πληρώσω γιὰ τὸ σφάλμα τῆς Ἑλένης;

- Ὅχι, παιδί μου, ἀπάντησε ὁ Μενέλαος σφογγίζοντας τὰ δάκρυά του· μὴν τὸ πιστεῦς πὼς θασιάζεσαι γιὰ τὴν Ἑλένη. Κοίταξε ἐκεῖ, ἐπρόσθεσε σηκώνοντας ἕνα φύλλο τῆς σκηνῆς, πόσα καὶ πόσα παλληκάρια ἐπῆραν τὰ ὄπλα κι ἤρθαν μαζί μας! Ὡς κι ὁ βασιλιάς τῆς Πύλου, μὲ τὰ χιονᾶτά του μαλλιά καὶ τὴ φρόνιμη γνώμη του, ἐντύθηκε στ' ἄρματα. Νά ὁ πονηρὸς Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης· νά ὁ Αἴας κι ὁ φοβερὸς Διομήδης κι ὁ Ἰδομενεὺς ἀπὸ τὴν Κρήτη· καὶ οἱ ἄλλοι. Μὴν τὸ πιστέψης πὼς ἐπαράτησαν τὰ καλά τους γιὰ τὴν Ἑλένη. Ἦλθαν γιὰ τὴν τιμὴ τῆ δικῆ μας! Καὶ πὼς μπορεῖ ὁ πατέρας σου νὰ τοὺς πῆ: « προτιμῶ τὴ ντροπὴ μου παρὰ νὰ χάσω τὴ θυγατέρα μου»; Καὶ πὼς ἐσύ, κόρη τῶν Ἀτρειδῶν, θὰ καταδεχθῆς τέτοιο πρᾶμα, γιὰ νὰ σώσης μία ζωὴ, ποῦ αὐριο μπορεῖ νὰ τὴ χάσης ἀπὸ τὴν παραμικρὴ αἰτία;

Ἡ βασιλοπούλα σιγὰ - σιγὰ ἐλιγότεψε τὰ δάκρυά της ἐσῆκωσε τὸ κεφάλι της, ἔδωσε στὸ κορμί της βασιλικὴ στάσι κι ἡ ματιὰ της ἔλαμψε μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς νιότης καὶ τῆς ἀρχοντιᾶς. Ὅταν ἐτελείωσε ὁ θεὸς τῆς, ἦταν δῖβουλη ἀκόμη. Μὰ τὴν ἴδια στιγμή ἀκούσθηκαν δυνατὰ πατήματα ἔξω κι ἐχύθηκε στὴ σκηνὴ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀρματωμένος.

Ἐχαιρέτησε, ὅπως συνήθιζαν τότε, ἀπλώνοντας τὸ χέρι στὴν Κλυταιμήστρα, καὶ εἶπε μὲ θυμό:

- Σεβαστὴ βασίλισσα, ἔρχομαι νὰ προστατεύσω, ὅσο μπορῶ, τὴ θυγατέρα σου. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ κάμω, ἀφοῦ ὁ βασιλιάς μεταχειρίσθηκε τ' ὄνομά μου, γιὰ νὰ τὴ φέρῃ ἐδῶ. Ὁ στρατὸς θέλει νὰ θυσιάσῃ τὴν Ἰφιγένεια. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔρχεται μὲ χίλια παλληκάρια νὰ τὴν πάρῃ μὲ τὴ βία. Μὰ ὀρκίζομαι στοὺς θεοὺς πὼς δὲ θὰ τὴν πάρῃ, ὅσο εἶμαι ζωντανός.

Ἡ Κλυταιμήστρα ἀμέσως ἀπλωσε τὰ χέρια νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Ὁ μικρὸς Ὀρέστης, ποὺ δὲν ἔπαυε νὰ κλαίῃ τὴν ἀδελφούλα του, ἔτρεξε κι ἀγκάλιασε τὰ γόνατά του. Ὁ Μενέλαος ἔστειλε σαστισμένος καὶ οἱ ἄλλοι ὅλοι ἔπεσαν σὲ συλλογὴ. « Ποῦ θὰ καταντήσῃ τὸ κακό; » ἐρωτοῦσαν, ἀφοῦ ὁ πιὸ γενναῖος ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς μὲ τοὺς φοβεροὺς Μυρμιδόνες του ἀποφάσισε νὰ σταθῇ ἀντίθετος ὅλου τοῦ ἄλλου στρατοῦ;

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμή ἡ Ἰφιγένεια ἐχώρισε ἀπὸ τὴ μάνα της, ἐστάθηκε στὴ μέση τῆς σκηνῆς, καὶ μὲ φωνή, ποὺ δὲν ἔτρεμε, εἶπε:

- Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ θυσία σου, γυιὲ τοῦ Πηλέως. Μὰ βάλε τὸ σπαθὶ στὸ θηκάρι του καὶ κράτα τὸ θυμὸ σου. Ποτέ δὲ θὰ δεχθῶ νὰ χυθῇ αἷμα ἐλληνικὸ γιὰ χάρι μου. Φυλάξτετε ὅλοι τὴν παλληκαριά σας γιὰ τοὺς Τρῶες. Ἐγὼ θυσιάζομαι θεληματικὰ στὸ βωμὸ τῆς Ἀρτέμιδος.

- Παιδί μου, τί λές; ἐφώνασε μὲ λαχτάρα ἡ Κλυταιμήστρα.

- Τί κάνεις, ἀδελφούλα! ἐφώνασε κι ὁ μικρὸς Ὀρέστης, τρέχοντας νὰ τῆς ἀγκαλιάσῃ τὰ γόνατα.

Μὰ ἐκεῖνη ἔτρεξε στὸν Ὀδυσσεά, ποὺ ἐφάνηκε τώρα στὴν πόρτα τῆς σκηνῆς, καὶ τοῦ εἶπε βιαστικά:

- Πᾶμε! Θὰ ἰδῆτε πὼς πεθαίνει μία κόρη τῶν Ἀτρειδῶν! Γιὰ τὴν πατρίδα ὁ θάνατος, θάνατος δὲν εἶναι· μάθετέ το ἀπὸ μένα.

Ὁ Ἀγαμέμνων, ὅταν εἶδε τὴν κόρη του νὰ πηγαίῃ στὴ θυσία, δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῇ.

- Ἀλλοίμονο! ἐφώνασε βραχνὰ κι ἐγύρισε ἀλλοῦ τὸ πρόσωπο σκεπάζοντας μὲ μία ἄκρη τῆς χλαμύδας του τὸ κεφάλι. Ἐκεῖνη ὅμως ἔτρεξε, ἔπεσε στὰ πόδια του, ἀγκάλιασε τὰ γόνατά του καὶ φιλώντας τὸ χέρι του:

- Τὴν εὐχὴ σου, πατέρα μου! ἐφώνασε σπαρακτικὰ. Ὀρκίζομαι στὸ Δία πὼς δὲ σοῦ κρατῶ κάκια. Πεθαίνω μὲ τὴ θέλῃσί μου. Ἐλα, πατέρα, εὐχῆσου με.

Ἄφωνος ἀνοιξε τὴν ἀγκαλιὰ του ὁ ἄτυχος πατέρας κι ἔσφιξε μέσα τὴν ἔτοιμοθάνατη, τὴν ἐφίλησε, τὴν εὐχήθηκε, καὶ πάλι ἄφωνος τὴν

ἔρριξε στὰ χέρια τοῦ μάντεως. Ἐπειτα ἐμπήκε στή μέση τῶν ἄλλων κι ἔφθασαν ὅλοι τους στὸ δάσος τῆς Ἀρτέμιδος. Στὴ μέση ἦταν ὁ βωμὸς στεφανωμένος μὲ λουλούδια. Τριγῦρο ἐστεκόταν ὁ στρατός. Ὁ Κάλχας ἐστεφάνωσε τὴν κόρη κι ἐτοιμάσθηκε γιὰ τὴ θυσία.

- Καλὸ ταξίδι σ' ὅλους! ἐφώναξε ἡ βασιλοπούλα. Γρήγορα νὰ γυρίσετε νικηταὶ στὴ γλυκεῖά μας πατρίδα.

Ὁ Κάλχας κάνει τὴν προσευχὴ του στὴ θεὰ καὶ παίρνει τὸ μαχαίρι. Ὅλοι τὴ βλέπουν τὴ λεπίδα νὰ λάμπη ἐπάνω ἀπὸ τῆς κόρης τὸ λαίμω.

Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή ἓνα σύννεφο κυλιέται μὲ ἀστραπόβροντο, κάθεται ἐπάνω στὸ βωμὸ καὶ πάλι σηκώνεται καὶ φεύγει κατὰ τὸ βοριά.

- Ἄ! βγαίνει ἀπὸ τὰ στόματα ὄλων.

Ἐπάνω στὸ βωμὸ ἓνα μεγάλο καὶ πανώριο ἐλάφι σπαράζει καὶ χύνεται τὸ αἷμά του.

- Ἀτρεῖδαί καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι, χαρῆτε! φωνάζει ὁ μάντις. Ἡ θεὰ δὲν ἠθέλησε τὴ θυσία τῆς βασιλοπούλας καὶ μᾶς ἔστειλε τὸ ἐλάφι. Μᾶς ὑπόσχεται καλὸ ταξίδι. Σήμερα ὁ στόλος ἠμπορεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν Αὐλίδα.

Ἀναγνωστικὸν « Τὸ Ραῖακι Σταφύλι »

Ἀνδρέας Καρκαβίτσας

6. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

Τί εἶν' ἡ Πατρίδα μας; Μὴν εἶν' οἱ
κάμποι;

Μὴν εἶναι τ' ἄσπαρα ψηλὰ βουνά;

Μὴν εἶν' ὁ ἥλιός της ποὺ χρυσολάμπει;

Μὴν εἶναι τ' ἄστρα της τὰ φωτεινά;

Μὴν εἶναι κάθε της ρηχὸ ἀκρογιαλὶ
καὶ κάθε χώρα της μὲ τὰ χωριά;
κάθε νησάκι της, ποὺ ἀχνὰ προβάλλει,
κάθε της θάλασσα, κάθε στεριά;

Μὴν εἶναι τάχατε τὰ ἐρειπωμένα
ἀρχαῖα μνημεῖά της, χρυστὴ στολή,
ποὺ ἡ τέχνη ἐφόρεσε, καὶ τὸ καθένα
μιά δόξα ἀθάνατη ἀντιλαλεῖ;

Ὅλα πατρίδα μας! Κι αὐτὰ κι ἐκεῖνα,
καὶ κάτι, ποὺ ᾄχομε μὲς' στὴν καρδιά,
καὶ λάμπει ἀδῶρητο σὰν ἡλίου ἀκτίνα
καὶ κρᾶζει μέσα μας: Ἐμπρός, παιδιά!

Ἰωάννης Πολέμης